مقاله تحقیقی

مجله سلامت و سالمندی خزر، دانشکده پرستاری مامایی فاطمه زهرا (س) رامسر
دوره سوم، شماره ۲، پاییز و زمستان ۱۳۹۷، صفحه۲۳-۱۴

پیش‌بینی سبک‌های تصمیم‌گیری زوجین سالمند بر اساس سبک‌های دل‌بستگی بزرگسالان در شهرستان قشم

روح‌الله کرمی بلداجی (MSc)*[1]، سحر دریازاده (MSc)[2]

۱-گروه مشاوره و روانشناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه هرمزگان، بندرعباس، ایران
۲-دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بندرعباس، بندرعباس، ایران

دریافت: ۹۷/۹/۱۳، اصلاح: ۹۷/۱۰/۱۹، پذیرش:۹۷/۱۱/۲

خلاصه

سابقه و هدف: سبک‌های دل‌بستگی ازجمله عوامل تأثیرگذار بر تصمیمات افراد در طول زندگی می‌باشند بنابراین پژوهش حاضر باهدف پیش‌بینی سبک‌های تصمیم‌گیری زوجین سالمند بر اساس سبک‌های دل‌بستگی بزرگ‌سالان در شهرستان قشم انجام گرفت.

مواد و روش‌ها: این تحقیق توصیفی از نوع همبستگی بوده و نمونه آماری آن ۱۲۹ زوج (۲۵۸ نفر) از شهرستان قشم بودند که به‌صورت نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند و به پرسشنامه سبک‌های دل‌بستگی و سبک‌های تصمیم‌گیری پاسخ دادند. از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون هم‌زمان جهت تحلیل داده‌ها استفاده گردید

یافته‌ها: سبک دل‌بستگی ایمن به‌عنوان پیش‌بین مثبت سبک تصمیم‌گیری عقلایی (β=۰/۱۴، p=۰/۰۵) و پیش‌بین منفی سبک‌های شهودی (β=۰/۲۶ ، p=۰/۰۰۱) آنی (β= -۰/۲۳، p=۰/۰۰۱)، اجتنابی (β= -۰/۲۳، p=۰/۰۰۱) و وابستگی (β= -۰/۲۶، p=۰/۰۰۱) بود سبک دل‌بستگی نفی‌کننده به‌طور مثبت سبک‌های آنی (β=۰/۲۲، p=۰/۰۰۱)، اجتنابی (β=۰/۲۴، p=۰/۰۰۱) و شهودی (β=۰/۳۰، p=۰/۰۰۱) و به‌طور منفی سبک‌های وابستگی (β= -۰/۲۴، p=۰/۰۰۱) و عقلایی (β= -۰/۱۲، p=۰/۰۰۱) را پیش‌بینی نمود. سبک دل‌بستگی ترسان پیش‌بین مثبت سبک شهودی (β=۰/۳۱، p=۰/۰۰۱) و منفی عقلایی (β= -۰/۱۱، p=۰/۰۵) و سبک دل‌بستگی دل‌مشغول تنها پیش‌بینی کننده مثبت سبک شهودی (β=۰/۱۴، p=۰/۰۵) بود.

نتیجه‌گیری: نتایج نشان داد که سبک‌های دل‌بستگی تأثیر زیادی بر نحوه‌ی به‌کارگیری سبک‌های تصمیم‌گیری دارند. لذا با تشخیص سبک‌های دل‌بستگی می‌توان به زوجین در به‌کارگیری سبک تصمیم‌گیری مطلوب کمک نمود. همچنین نتایج این پژوهش را می‌توان در جلسات آموزشی به‌منظور آگاه ساختن زوجین از عواقب ازدواج افراد با سبک‌های دل‌بستگی مخاطره‌آمیز و تأثیر آن‌ها بر تصمیمات نامطلوب در طول زندگی زناشویی استفاده کرد.

واژه‌های کلیدی: سبک‌های دل‌بستگی، سبک‌های تصمیم‌گیری، زوجین سالمند.

مقدمه

پیری یا سالمندی یکی از مراحل زندگی و سرنوشتی است که تمام افراد بشر از هر جنس، نژاد و فرهنگی به آن گرفتار می‌شوند و دورانی است که اگر از کیفیت مناسب برخوردار باشد می‌تواند بسیار مطلوب و لذت‌بخش باشد (۱). بسیاری از صاحب‌نظران رویکردهای رشدی معتقدند که پیری شامل بازتعریفی از مسائلی است که در ارتباط با فرد و روابط وی می‌باشد (۲). پیری یا سالمندی را به‌طور قراردادی با آغاز سن ۶۵ سالگی مترادف می‌دانند (۳). یکی از عواملی که در سال‌های اخیر در جهت ارتقاء و سازگاری بزرگ‌سالان و سالمندان موردتوجه قرارگرفته است؛ تجارب اولیه افراد با والدین یا نوع رابطه هیجانی آنان با والدین خود در دوران کودکی است یا به بیانی دیگر میزان دل‌بستگی (attachment) آنان است (۵، ۴). مطابق نظریه بالبی (Bowlby) دل‌بستگی تنها نظریه تحول کودک نیست بلکه نظریه‌ی تحول در فراخنای زندگی نیز می‌باشد (۴). مطابق نظریه دل‌بستگی برخی زوجین در روابط نزدیک خود، از نزدیکی و وابستگی احساس راحتی و آرامش می‌کنند درحالی‌که برخی زوجین دیگر وقتی همسرشان به دنبال برقراری روابط صمیمی است، عصبی می‌شوند. همچنین برخی از زوج‌ها احساس می‌کنند که همسرشان در مواقع لزوم از آن‌ها حمایت و مراقبت می‌کند درحالی‌که برخی دیگر از ترک شدن توسط دیگران می‌ترسند. امروزه نظریه دل‌بستگی یکی از مؤثرترین نظریه‌ها در مطالعه روابط بین فردی است. بر اساس این نظریه، تفاوت‌های فردی در سبک‌های دل‌بستگی ناشی از تجارب افراد در روابط نزدیک گذشته است و با روابط دل‌بستگی بین کودک و مراقبان اولیه شروع می‌شود (۶). دل‌بستگی پیوند عاطفی هیجانی نسبتاً پایداری است که بین کودک و مادر و یا افرادی که کودک در تعامل منظم و دائم با آن‌هاست، ایجاد می‌شود (۷). ارکان و مفاهیم نظریه دل‌بستگی ریشه در نظریه روابط شی (Object relations theory) دارد که خود از نظریه روانکاوی نشأت گرفته است. نظریه روابط شی، چگونگی تأثیرگذاری الگوهای دل‌بستگی اولیه را بر کودکان زمانی که در حال رشد هستند و شخصیتشان شکل می‌گیرد را مورد بررسی قرار می‌دهد. Ainsworth و همکاران (۸)، سه سبک مختلف دل‌بستگی را شناسایی کردند که عمدتاً امنیت و آرامش افراد را تأمین می‌کنند. آن‌ها کودکان را در سه گروه طبقه‌بندی کردند: ۱- ایمن (secure)۲- اجتنابی (avoidant)۳- اضطرابی-دوسوگرا (anxious/ambivalent). در ادامه برخی دیگر از محققان نیز این سبک‌ها را در بزرگسالان شناسایی و بررسی

*مسئول مقاله: روح الله کرمی بلداجی
آدرس: بندر عباس، کیلومتر ۹ جاده میناب، دانشگاه هرمزگان تلفن:۰۹۱۳۲۸۲۳۸۶۳-۹۸+
E-mail:karamiboldaji@gmail.com

[Downloaded from cjhaa.mubabol.ac.ir on 2026-11-07]

[DOI: 10.22088/cjhaa.3.2.14]

کردند (۱۱ – ۹). در برخی پژوهش‌ها مشخص شد کـه ایـن سـبک‌ها (پاسخ‌های دل‌بستگی درونی شده‌ی دوران کـودکی) در روابـط نزدیـک در بزرگ‌سـالی فعـال می‌شوند و ظرفیت لازم برای ارتباط اثربخش، صمیمیت، امنیت و آرامش را فـراهم می‌سازند (۱۴-۱۲).

Bartholomew، مدل چهار گروهی از دل‌بسـتگی بزرگ‌سـالان (ایمـن، دل‌مشغول، ترسان، نفی‌کننده) را پیشنهاد کردند (۹). بـر اسـاس ایـن مـدل، افـراد ایمن (secure) دارای دیدگاه مثبت نسبت به خود و دیگران می‌باشند و احسـاس راحتی در روابط اولیه‌شان با مراقبان داشتند درحالی‌که افراد بـا سـبک دل‌بسـتگی نفی‌کننده (dismissing) دیدگاه مثبتی نسبت به خودشان دارند اما دیدگاه آن‌ها نسبت به دیگران منفی است بنابراین این افراد نسبت به صمیمیت حالـت تـدافعی دارنـد. بزرگ‌سـالان دل‌مشـغول (preoccupied)، دیـدگاه منفـی نسـبت بـه خودشان دارند اما دیدگاه مثبت نسبت به دیگران دارند بنابراین خود را افرادی غیـر دوست‌داشتنی درک می‌کنند. معمولاً افرادی که به همسران خود وابسته می‌شـوند می‌توانند در گروه بزرگ‌سالان دل‌مشغول قرار بگیرنـد درصـورتی‌که تیـپ ترسـان (fearful)، دارای دیدگاه منفی نسبت به خود و دیگران می‌باشند و از صمیمیت و طرد شدن در روابط خود با دیگران احساس ترس و تردیـد دارنـد (۱۵). تحقیقـات وسیع گذشته آشکار ساختند که سبک‌های دل‌بستگی در روابـط نزدیـک بیشـتر از الگوهای رفتاری دیگـر مـوردپژوهش قرارگرفتـه اسـت ازجملـه‌ی ایـن تحقیقـات می‌توان به ثبات روابط (۱۶)؛ مدیریت تعارض (۱۹ –۱۷)، روابـط مـؤثر (۲۰ و ۲۱)، واکنش‌های شجاعانه (۲۲)، حسادت و خودسرزنشی (۲۳)، ابراز صمیمیت و دوستی (۲۴ و ۹)، اشاره نمود.

در این راستا Browne و Shlosberg (۲۵)، در تحقیقی نشان دادند کـه دل‌بستگی ایمن درگذشته، حال و هم در آینده به‌عنوان یک منبع محافظ و حمایت گر در زندگی برای افراد سالمند محسوب می‌شود. رضایی و همکاران (۲۶)، نیـز در تحقیقی با عنوان مقایسه سبک‌های دل‌بستگی در سالمندان ساکن منزل و سـرای سالمندی به این نتیجه دست یافتند که سالمندان با دل‌بستگی ناایمن- اجتنـابی و اضطرابی نگرش منفی و آشفتگی بیشتری را نسبت بـه سـالمندان دل‌بسـته ایمـن تجربه می‌کنند. بااین‌وجود، تفاوتی میان سبک‌های دل‌بسـتگی نـاایمن اجتنـابی و اضطرابی ازلحاظ شدت ویژگی‌های منفی و آشفتگی وجود ندارد و درمجموع نتـایج نشان داد که افراد با دل‌بستگی ناایمن آمادگی بیشتری جهت تجربـه افسـردگی و آسیب‌های روانی آسیب‌زا دارند (۲۶).

با توجه به اهمیتی کـه اخـذ تصـمیمات منطقـی و مطلـوب در موقعیت‌هـای تعارض برانگیز در روابط نزدیک برای زوجین در زندگی وجود دارد، زوجین سـالمند همانند دیگر افراد در موقعیت‌ها و روابط نزدیک خـود بـا تصـمیم‌های متعـددی و سرنوشت‌ساز روبه‌رو هستند. به‌طورکلی تصمیم‌هایی که چنـدین گزینـه مختلـف را شامل می‌شوند مشکلات بیشتری را برای سالمندان ایجاد می‌کنند بطوریکـه ایـن موقعیت‌ها برای این افراد ایجاد استرس زیاد می‌نماید. در چنین موقعیت‌هـایی کـه سالمندان آشفته هستند و دارای استرس زیاد هستند، نحوه عملکردشـان در شـیوه تصمیم‌گیری آنان به‌صورت منفی تأثیر می‌گذارد (۲۷).

به‌علاوه تصمیم اتخاذ شده توسط این افراد به‌طور وسـیعی تحـت تـأثیر سـه سری از عوامل شامل ویژگی‌های تصمیم، عوامـل مـوقعیتی و تفاوت‌هـای فـردی است که تفاوت‌های فردی واژه‌ای کلی است که هر نوع متغیری که بـین افـراد، از سبک تصمیم‌گیری تا توانایی شناختی و شخصیت، تفـاوت قائـل شـود را پوشـش می‌دهـد (۲۸). بـااین‌وجود بعضـی نیازهـای اساسـی کـه قابل‌توجه‌انـد، شـامل فعالیت‌هـای جـامع تصـمیم‌گیری و اسـتراتژی‌هایی کـه بـه‌کرات مورداسـتفاده قرارگرفته‌اند (۲۹). صـفری نیـا و اکبـری (۳۰)، بیـان کردنـد کـه تصـمیم‌گیـری، فرآیندهای شناختی زیادی مانند اطلاعات و پردازش آن‌ها، حـل مسـئله، قضـاوت، حافظه و یادگیری را به خـدمت می‌گیـرد. Miler (۳۱) نیـز تأکیـد می‌کننـد کـه تصمیم‌گیری فرایند انتخاب، بین شقوق متفاوت بـرای رسـیدن بـه هـدف خاصـی است. تصمیم‌گیری همچنین انتخاب یک راهکار از میان گزینـه‌های مختلـف نیـز دانسته می‌شود و بر طبق این تعریف هسته مرکـزی برنامـه‌ریزی نامیـده می‌شـود (۳۲).

سبک تصمیم‌گیری الگوی فردی تفسـیر و پاسـخ بـه تکـالیف تصـمیم‌گیری اسـت کـه به‌واسـطه ایـن سبک‌هاسـت کـه درک تصـمیم‌های متفـاوت افـراد در موقعیت‌های متفاوت امکان‌پذیر اسـت (۳۰). Deniz در تحقیـق خـود بـا عنـوان پیش‌بینی صـفات شخصـیتی و سـبک‌های تصـمیم‌گیری بـر اسـاس سـبک‌های دل‌بستگی نیز به ایـن نتیجـه دسـت‌یافـت کـه سـبک‌های دل‌بسـتگی می‌تواننـد ویژگی‌های شخصیتی و سبک‌های تصمیم‌گیری افراد را پیش‌بینی نمایند (۳۳). در داخل کشور متأسفانه مطالعه‌ای که به بررسی ارتباط بین سـبک‌های دل‌بسـتگی و سبک‌های تصمیم‌گیری پرداخته باشد، وجود ندارد ولی پژوهش‌های داخلـی نشـان دادند که سبک‌های دل‌بستگی توانستند سبک‌های حـل تعـارض زناشـویی (۳۴) و سبک‌های هویت (۳۵) و هوش هیجـانی (۳۶) را پیش‌بینـی نماینـد. هـادی زاده و همکاران در مطالعات خود پیرامون سبک تصمیم‌گیری افراد و عوامل مؤثر بـر آن، بر ویژگی‌های درونی و تفاوت‌های فردی افراد توجه بسیاری نموده و بر این اساس پنج سبک تصمیم‌گیری را تحـت عنـوان سـبک‌های عمـومی تصـمیم‌گیری ارائـه نموده‌اند. ایـن پـنج سـبک عبارتـانـد از: سـبک تصـمیم‌گیری وابسـتگی، سـبک تصمیم‌گیری عقلایی، سبک تصمیم‌گیری شـهودی، سـبک تصـمیم‌گیری آنـی و سبک تصمیم‌گیری اجتنابی (۳۷).

– **سبک تصمیم‌گیری عقلایی:** این سبک بیانگر تمایل تصمیم‌گیرنده به شناسایی تمامی راهکارهای ممکن، ارزیابی نتایج هر راهکار از تمـامی جنبـه‌های مختلـف و درنهایت انتخاب راهکار بهینه و مطلوب توسط تصمیم‌گیرنده در هنگام مواجهه بـا شرایط تصمیم‌گیری می‌باشد (۳۸).

– **سبک تصمیم‌گیری شهودی:** در این نوع از سبک تصمیم‌گیری مبنای انتخـاب افـراد ایـن اسـت کـه احسـاس وی چـه چیـز را درسـت می‌دانـد. در ایـن سـبک تصمیم‌گیری تأکید بر حس درونی است و ملاک نهایی ایـن اسـت کـه فـرد چـه چیزی حس می‌کند نه این‌که چه چیزی فکر می‌کند (۳۹ و ۴۰).

– **سبک تصمیم‌گیری وابستگی:** این سبک بیانگر عدم استقلال فکـری و عملـی تصمیم‌گیرنده و تکیه‌بر حمایت‌ها و راهنمایی‌های دیگران در هنگام اتخاذ تصـمیم است (۴۲).

– **سبک تصمیم‌گیری آنی:** این سبک بیـانگر احسـاس اضـطرار تصـمیم‌گیرنده و تمایل وی به اخذ تصمیم نهایی در کوتـاه‌ترین و سـریع‌ترین زمـان ممکـن اسـت (۴۳).

– **سـبک تصـمیم‌گیری اجتنـابی:** افـرادی کـه از سـبک تصـمیم‌گیری اجتنـابی برخوردارند در هنگام مواجه‌شدن با مسئله تا آنجا که امکان‌پذیر است تصمیم را بـه تعویق انداخته و از هرگونه واکنش نسبت به مسئله رخ‌داده طفره می‌رونـد (۳۹). بـا توجه به توضیحات ارائه‌شده می‌توان بـه ایـن نکتـه اشـاره نمـود کـه سـبک‌های

[Downloaded from cjhaa.mubabol.ac.ir on 2026-11-07]
[DOI: 10.22088/cjhaa.3.2.14]

دل‌بستگی، می‌تواند تعیین‌کننده‌ی بسیاری از رفتارها و عواطف بزرگ‌سالان باشد. علی‌رغم بررسی‌های فراوان که درزمینه‌ی رابطه‌ی سبک‌های دل‌بستگی با متغیرهای گوناگون انجام پذیرفته، اما اهمیت موضوع پژوهش حاضر اغلب مورد غفلت قرارگرفته است و تحقیقی که به بررسی هم‌زمان این متغیرها پرداخته باشد، وجود ندارد.

ازآنجایی‌که مشخص شد سبک‌های دل‌بستگی به‌وسیله تجارب اولیه کودکی شکل می‌گیرد، لذا می‌توانند سهم مهمی در درک نحوه تصمیمات و سبک‌های تصمیم‌گیری زوجین سالمند داشته باشند (۳۳)؛ بنابراین با توجه به این‌که تاکنون هیچ‌گونه تحقیقی در مورد سبک‌های تصمیم‌گیری افراد به‌ویژه زوجین سالمند در داخل کشور صورت نپذیرفته بنابراین، با توجه به کمبود و خلأ پژوهش در این زمینه، هدف اصلی این تحقیق تعیین رابطه و پیش‌بینی سبک‌های تصمیم‌گیری زوجین سالمند بر اساس سبک‌های دل‌بستگی می‌باشد.

مواد و روش‌ها

پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه این تحقیق شامل زوجین سالمند شهرستان قشم بودند. روش نمونه‌گیری، در دسترس بود؛ بدین‌صورت که از بین کلیه‌ی سالمندان شهرستان قشم تعداد ۱۲۹ زوج سالمند از طریق مراجعه به واحد امور بازنشستگان در ارگان‌های مختلف (از قبیل آموزش‌وپرورش، دادگستری، سازمان علوم پزشکی، سازمان بهزیستی و...) و همچنین حضور در پارک‌های عمومی با توجه به برخی معیارها (معیارهای ورودی: داشتن سن ۶۰ سال به بالا و شرکت هم‌زمان هر دو همسر جهت پاسخگویی به پرسشنامه‌ها، معیار خروج عدم تمایل یکی از همسران جهت حضور در پژوهش) شناسایی شدند. در ادامه با توجه به این‌که نمونه پژوهش حاضر زوج بودند پژوهشگران با حضوری مستقیم و ارائه توضیحات لازم، پرسشنامه‌ها را در اختیار این زوجین سالمند قراردادند و آن‌ها باراهنمایی محققان به‌صورت حضوری به سؤالات پاسخ دادند که مدت یک ماه جهت جمع‌آوری داده‌ها زمان صرف شد و پس از مرحله جمع‌آوری داده‌ها، اطلاعات به‌دست‌آمده مورد تجزیه‌وتحلیل قرار گرفتند.

ابزار پژوهش

پرسشنامه سبک‌های عمومی تصمیم‌گیری

پرسشنامه سبک‌های عمومی تصمیم‌گیری مشتمل بر ۲۵ سؤال می‌باشد. به‌منظور سنجش هر یک از سبک‌های تصمیم‌گیری در این پرسشنامه ۵ سؤال اختصاص داده‌شده است و برای پاسخگویی به هر یک از سؤالات نیز طیف لیکرت مورداستفاده قرارگرفته است. دامنه نمرات در این پرسشنامه برای کل آزمون بین ۲۵ تا ۱۲۵ قرار دارد و حداقل و حداکثر نمره برای هر خرده مقیاس بین ۵ تا ۲۵ می‌باشد.

پایایی این پرسشنامه توسط هادی زاده مقدم و طهرانی (۳۸)، از طریق آلفای کرونباخ (Cronbach's alpha) محاسبه گردید که برابر ۰/۷۱ است که نشان‌دهنده این است که پرسشنامه سبک تصمیم‌گیری از پایایی مورد قبولی برخوردار است. همچنین در پژوهش حاضر، ضریب آلفای کرونباخ (Cronbach's alpha) ۰/۸۹ برای این پرسشنامه به دست آمد که نشان‌دهنده همسانی درونی بالای پرسشنامه است.

پرسشنامه سبک‌های دل‌بستگی (RSQ)

پرسشنامه RSQ توسط Griffin و Bartholomew (۴۴) در سال ۱۹۹۴ ساخته شد و توسط سومر در بین شرکت‌کنندگان ترکیه‌ای هنجاریابی شد تا سبک‌های دل‌بستگی را در بین دانشجویان تعیین کند (۳۳). این پرسشنامه یک مقیاس ۱۷ آیتمی لیکرتی تدوین‌شده است که سبک‌های دل‌بستگی مختلف (ایمن، نفی‌کننده، ترسان، دل‌مشغول) را اندازه‌گیری می‌کند. در این پرسشنامه، شرکت‌کنندگان به شیوه‌ای که در برقراری روابط نزدیک عاطفی با دیگران رفتار می‌کنند، به سؤالات آن از ۱(اصلا با من متناسب نیست) تا ۵ (کاملاً با من متناسب است) پاسخ می‌دهند. بر این اساس با توجه به این‌که خرده مقیاس سبک ایمن دارای ۵ سؤال و سه خرده مقیاس دل‌بستگی دیگر هرکدام دارای ۴ سوال هستند؛ بنابراین میانگین نمره‌های هر فرد در سوالات مربوط به هر خرده مقیاس، نمره آن فرد را در آن خورده مقیاس مشخص می‌کند. ضریب پایایی این مقیاس از طریق روش آماری بازآزمایی بین ۰/۵۴ و ۰/۷۸ اندازه‌گیری شده است. روایی هم‌زمان این مقیاس با پرسشنامه‌ی رابطه نزدیک بارثلومیو و هوریتز (۹) در سال ۱۹۹۱ مورد آزمون قرار گرفت که ضریب همبستگی‌شان بین ۰/۴۶ و ۰/۶۱ متغیر بوده است این پرسشنامه به همراه فرم ۳۰ سؤالی آن در سال ۱۳۹۲ توسط پژوهشگران (۴۵) ترجمه و سپس روایی آن توسط پنج‌تن از اساتید دانشگاه هرمزگان مورد تأیید قرار گرفت. پایایی این پرسشنامه به‌وسیله آلفای کرونباخ (Cronbach's alpha) برای هریک از خرده مقیاس‌های ایمن، دل‌مشغول، ترسان و نفی‌کننده به ترتیب ۰/۶۷، ۰/۷۲، ۰/۵۸ و ۰/۷۸ محاسبه گردید و پایایی کل آزمون ۶۸/۷۵ محاسبه شد. همچنین جهت اطمینان، ضریب آلفای کرونباخ (Cronbach's alpha) کلی پرسشنامه در پژوهش حاضر محاسبه شد که ۰/۷۲ به دست آمد؛ و این ضریب نشان‌دهنده همسانی درونی قابل‌قبول پرسشنامه برای استفاده در این پژوهش است. لازم به ذکر است که این پرسشنامه ابتدا در مقاله‌ای که توسط دانشگاه اصفهان به چاپ رسید، مورداستفاده قرار گرفت (۴۵).

یافته‌ها

این مطالعه، بر روی ۲۵۸ نفر (۱۲۹ زوج) از سالمندان شهرستان قشم با دامنه سنی ۸۹-۶۰ سال و میانگین سنی ۷۳/۳۶ سال که بیش از نیمی از سالمندان پژوهش حاضر (۵۰/۹ درصد) بازنشسته ارگان‌های دولتی بودند، انجام شد.۵۸/۶ درصد از حجم نمونه ازلحاظ شرایط جسمی-روانی سالم و ۴۱/۴ درصد درگیر بیماری‌های جسمی-روانی مختلف بودند. زوجین سالمند با طول مدت زندگی زناشویی ۳۵ تا ۴۵ سال با ۳۹/۸ درصد بیشترین حجم نمونه را به خود اختصاص داده‌اند و زوجین با ۵۵ تا ۶۵ سال طول مدت زندگی زناشویی، با ۷/۷ درصد کمترین میزان از حجم نمونه را به خود اختصاص داده‌اند.

همبستگی بین سبک‌های دل‌بستگی و سبک‌های تصمیم‌گیری زوجین سالمند مدارس را نشان می‌دهد. از بین سبک‌های دل‌بستگی، سبک دل‌بستگی ترسان به‌طور مثبت با سبک‌های تصمیم‌گیری آنی (r=۰/۲۰، P<۰/۰۰۱)، اجتنابی (r=۰/۱۸، P<۰/۰۰۱) و شهودی (r=۰/۲۸، P<۰/۰۰۱). رابطه دارد؛ و سبک دل‌بستگی دل‌مشغول به‌طور مثبت با سبک تصمیم‌گیری اجتنابی (r=۰/۱۱، P<=۰/۰۵) و شهودی (r=۰/۱۳، P<۰/۰۱) رابطه نشان داد و هم‌چنین سبک دل‌بستگی ایمن به‌طور منفی با سبک‌های تصمیم‌گیری آنی (r=-۰/۲۳، ۰/۰۰۱

[Downloaded from cjhaa.mubabol.ac.ir on 2026-11-07]
[DOI: 10.22088/cjhaa.3.2.14]

P<)، اجتنابی (r=-۰/۱۸، P<۰/۰۵) و شهودی (r=-۰/۲۲، P<۰/۰۰۱) و به‌طور مثبت با سبک‌های وابستگی (r=۰/۲۱، P<۰/۰۰۱) و عقلایی (r=۰/۰۹، P<۰/۰۵) رابطه معناداری نشان داد و درنهایت سبک دل‌بستگی نفی‌کننده، رابطه مثبت با سبک‌های تصمیم گیریانی (r=۰/۱۹؛ P<۰/۰۰۱)، اجتنابی (r=۰/۱۵، P<۰/۰۱) و شهودی (r=۰/۱۷، P<۰/۰۰۱)؛ و رابطه منفی با وابستگی (r=./۲۴؛ P<۰/۰۱) و عقلایی (r=-۰/۰۹، P<۰/۰۵). نشان دادند.

جدول ۱. ضرایب همبستگی ساده بین سبک‌های دل‌بستگی و سبک‌های تصمیم‌گیری زوجین سالمند

متغیرها	تصمیم وابستگی	تصمیم عقلایی	تصمیم آنی	تصمیم اجتنابی	تصمیم شهودی
ترسان	-۰/۱۳	۰/۰۸	***۰/۲۰	***۰/۱۸	***۰/۲۸
دل‌مشغول	۰/۰۲	۰/۱۰	۰/۰۷	*۰/۱۱	**۰/۱۳
ایمن	***۰/۲۱	*۰/۰۹	***-۰/۲۳	***-۰/۱۸	***-۰/۲۲
نفی‌کننده	***-۰/۲۴	*-۰/۰۹	***۰/۱۹	**۰/۱۵	***۰/۱۷

جدول ۲. خلاصه نتایج رگرسیون بین سبک‌های دل‌بستگی بزرگ‌سالان و سبک‌های تصمیم‌گیری زوجین سالمند به روش هم‌زمان

مدل	متغیر ملاک	متغیر پیش‌بین	همبستگی چندگانه R	ضریب تعیین R2	نسبت F	سطح معناداری	T	مقادیر β معنادار شده
۱	سبک تصمیم‌گیری وابستگی	ترسان	۰/۲۹	۰/۰۸۷	۱۲/۹۸	۰/۰۰۱	-۰/۲۷	۰/۰۱۵
		دل‌مشغول					-۰/۰۶	۰/۰۰۸
		ایمن					***-۴/۹۰۰	-۰/۲۶
		نفی‌کننده					***-۴/۶۳	-۰/۲۴
۲	سبک تصمیم‌گیری عقلایی	ترسان	۰/۱۸	۰/۰۳۴	۴/۸۸	۰/۰۰۱	*-۲/۳۸	-۰/۱۱
		دل‌مشغول					۰/۹۵	۰/۰۱۸
		ایمن					*۲/۸۴	۰/۱۴
		نفی‌کننده					*-۰۲/۴۱	-۰/۱۲
۳	سبک تصمیم‌گیری آنی	ترسان	۰/۲۹	۰/۰۸۵	۱۲/۷۴	۰/۰۰۱	۰۱/۹۰	۰/۰۳۴
		دل‌مشغول					۱/۱۴	۰/۰۲۸
		ایمن					***-۳/۹۸۸	-۰/۲۳
		نفی‌کننده					***۰/۳/۹۸۱	۰/۲۲
۴	سبک تصمیم‌گیری اجتنابی	ترسان	۰/۲۶	۰/۰۶۹	۱۰/۳۵	۰/۰۰۱	۱/۴۱	۰/۰۵۵
		دل‌مشغول					۱/۸۴	-۰/۰۲۱
		ایمن					***-۳/۸۰	-۰/۲۳
		نفی‌کننده					**۳/۳۱	۰/۲۴
۵	شهودی	ترسان	۰/۳۵	۰/۱۲	۱۹/۰۵	۰/۰۰۱	***۴/۱۹	۰/۳۱
		دل‌مشغول					*۲/۱۵	۰/۱۴
		ایمن					***-۳/۲۲	-۰/۲۶
		نفی‌کننده					***۳/۵۱	۰/۳۰

*<۰/۵, **<۰/۰۱, ***<۰/۰۰۱

همان‌طور که در جدول شماره ۲. ملاحظه شد پنج مدل رگرسیون به روش ورود برای پیش‌بینی سبک‌های تصمیم‌گیری در میان زوجین سالمند انجام گرفت. در مدل اول سبک تصمیم‌گیری وابستگی به‌طور معناداری (R2=۰/۰۸۷، F=۱۲/۹۸؛ P<۰/۰۰۱) توسط سبک‌های دل‌بستگی پیش‌بینی می‌شود. از بین این سبک‌ها، سبک ایمن و سبک نفی‌کننده پیش‌بینی کننده منفی برای سبک تصمیم‌گیری وابستگی می‌باشند (P<۰/۰۰۱). در مدل دوم سبک‌های دل‌بستگی به‌طور معناداری (R2=۰/۰۳۴، F=۴/۸۸، P<=۰/۰۰۱)، سبک تصمیم‌گیری عقلانی را پیش‌بینی می‌کنند. سبک دل‌بستگی ایمن پیش‌بینی کننده مثبت برای سبک تصمیم‌گیری عقلایی می‌باشد اما سبک دل‌بستگی نفی‌کننده و سبک دل‌بستگی ترسان به‌طور منفی سبک تصمیم‌گیری عقلایی را پیش‌بینی نمود (P<۰/۰۱). در مدل سوم سبک تصمیم‌گیری آنی نیز به‌طور معنی‌داری (R2=۰/۰۸۵، F=۱۲/۷۴، P<۰/۰۰۱) توسط سبک‌های دل‌بستگی پیش‌بینی م‌شود. سبک دل‌بستگی ایمن پیش‌بینی کننده منفی برای سبک تصمیم‌گیری آنی می‌باشد و سبک دل‌بستگی نفی‌کننده پیش‌بینی کننده مثبت برای این سبک

[Downloaded from cjhaa.mubabol.ac.ir on 2026-11-07]
[DOI: 10.22088/cjhaa.3.2.14]

تصمیم‌گیری شد (P<۰/۰۰۱). در مدل چهارم سبک‌های دل‌بستگی به‌طور معنی‌داری (R2=۰/۰۶۹، F=۱۰/۳۵، P<۰/۰۰۱) سبک تصمیم‌گیری اجتنابی را پیش‌بینی کردند. سبک دل‌بستگی ایمن به‌عنوان پیش‌بین منفی (P<۰/۰۰۱) و سبک دل‌بستگی نفی‌کننده به‌عنوان پیش‌بین مثبت این سبک تصمیم‌گیری محسوب می‌شوند (P<۰/۰۱). همچنین در مدل پنجم مشاهده می‌شود که سبک تصمیم‌گیری شهودی به‌طور معنی‌داری (R2=۰/۱۲، F=۱۹/۰۵؛ P<۰/۰۰۱) توسط سبک‌های دل‌بستگی پیش‌بینی می‌شود. سبک‌های دل‌بستگی ترسان و نفی‌کننده (P<۰/۰۰۱) و سبک دل‌بستگی دل‌مشغول (P<۰/۰۱) به‌طور مثبت پیش‌بینی کننده سبک تصمیم‌گیری شهودی می‌باشند و هم‌چنین سبک دل‌بستگی ایمن پیش‌بین منفی سبک تصمیم‌گیری شهودی می‌باشد (P<۰/۰۰۱). مدل نهایی پیش‌بینی سبک‌های تصمیم‌گیری زوجین سالمند بر اساس سبک‌های دل‌بستگی آنان در شکل ۱. ارائه‌شده است.

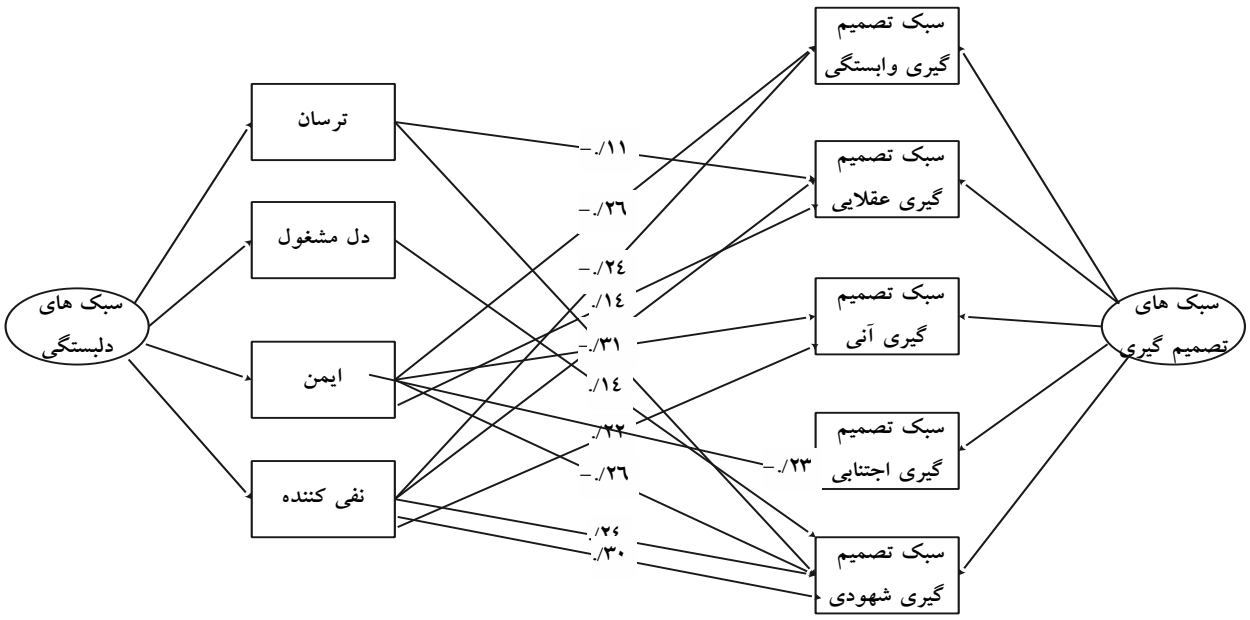

شکل ۱. مدل نهایی پیش‌بینی سبک‌های تصمیم‌گیری زوجین سالمند بر اساس سبک‌های دل‌بستگی

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از انجام پژوهش حاضر پیش‌بینی میزان به‌کارگیری سبک‌های مختلف تصمیم‌گیری زوجین سالمند در موقعیت‌های متنوع زندگی بر اساس سبک‌های دل‌بستگی آنان که نشأت گرفته از روابط اولیه آنان با مراقبان اولیه زندگی است، می‌باشد؛ بنابراین در این مطالعه ابتدا به تعیین وجود رابطه بین متغیرها پرداخته شد و در ادامه پیش‌بینی به‌کارگیری سبک‌های تصمیم‌گیری بر اساس سبک‌های دل‌بستگی موردبررسی قرار گرفت. یافته‌های تجربی این تحقیق نشان دادند که همبستگی معناداری بین سبک‌های دل‌بستگی و سبک‌های تصمیم‌گیری زوجین سالمند شهرستان قشم وجود دارد. علاوه بر آن تمام سبک‌های دل‌بستگی پیش‌بینی کننده معناداری برای مقادیر سبک‌های تصمیم‌گیری زوجین بودند. سبک دل‌بستگی ایمن به‌عنوان پیش‌بینی کننده مثبت سبک تصمیم‌گیری عقلایی و پیش‌بینی کننده منفی سبک‌های تصمیم‌گیری شهودی آنی، اجتنابی و وابستگی بود. سبک دل‌بستگی نفی‌کننده به‌طور مثبت سبک‌های تصمیم‌گیری آنی، اجتنابی و شهودی و به‌طور منفی سبک‌های وابستگی و عقلایی را پیش‌بینی نمود؛ و سبک دل‌بستگی ترسان پیش‌بینی کننده مثبت تصمیم‌گیری شهودی و منفی عقلایی بود و سبک دل‌بستگی دل‌مشغول تنها پیش‌بینی کننده مثبت تصمیم کیری شهودی هست؛ که یافته‌های این پژوهش با نتایج تحقیقات (۴۷، ۴۶،۳۴، ۳۲) همسو و همخوان می‌باشد. تحقیقات گذشته نشان دادند که مطابق نظریه دل‌بستگی افراد جوانی که سبک دل‌بستگی ایمن با والدین خود در دوران جوانی دارند، احساس کفایت اجتماعی بیشتر و سطح بالایی از اعتمادبه‌نفس را دارند (۴۸). بااین‌وجود جوانان با سبک دل‌بستگی ناایمن دارای سطح پایین‌تری از اتکابه‌نفس و تجربیات عاطفی مانند داشتن مشکلات در حفظ روابط نزدیک هستند (۴۵). این نتایج به‌وسیله یافته‌های این تحقیق به‌صورت عدم توانایی درگرفتن تصمیمات صحیح در موقعیت‌های تنش‌زای زندگی، موردحمایت و تأیید قرارگرفته. همچنین ولز و هانس (۴۶) در سال (۲۰۰۳)، در تحقیق خود نشان دادند که افراد با سبک دل‌بستگی ایمن سطح پایین‌تری از کم‌رویی و خجالت را نسبت به افراد دارای سبک دل‌بستگی ترسان و نفی‌کننده از خود بروز می‌دهند و همچنین یافته‌های این مطالعه نشان داد افرادی که دارای سبک دل‌بستگی ترسان و نفی‌کننده هستند ممکن است از سبک تصمیم‌گیری محتاطانه و اجتنابی استفاده کنند؛ زیرا که آن‌ها به‌شدت کم‌رویی و خجالت را تجربه می‌کنند. در تحقیق Brown(۴۸) در سال (۲۰۰۶)، مشخص کردند که بین ساختار خانواده و متغیرهای مرتبط با فرایند تصمیم‌گیری و سبک‌های تصمیم‌گیری در نوجوانان رابطه وجود دارد. یافته‌ها تأکید داشتند که محیط خانوادگی مثبت بر روی تصمیم‌گیری هوشمندانه جوانان تأثیر می‌گذارد. این جوانان سهم مثبتی در محیط خانوادگی‌شان داشتند و می‌توانستند انتخاب‌های مناسبی متناسب با سنشان اتخاذ نمایند بنابراین با توجه به این‌که سبک‌های دل‌بستگی در اوایل زندگی در خانواده‌ها شکل می‌گیرند در تصمیم‌گیری افراد می‌توانند نقش بسزایی ایفا نمایند. در تحقیق Denis (۳۳) اشاره شده که در کشور ترکیه در پژوهشی، رابطه بین

[Downloaded from cjhaa.mubabol.ac.ir on 2026-11-07]
[DOI: 10.22088/cjhaa.3.2.14]

نگرش والدین و استراتژی‌های تصمیم‌گیری را موردبررسی قرارداد که در این تحقیق رابطه مثبتی بین والدین دموکراتیک و منطق‌گرا با سبک‌های تصمیم‌گیری مستقلانه به دست آمد و همچنین رابطه منفی با بی ثباتی خانواده به دست آمد. علاوه بر این رابطه منفی بین نگرش‌های حمایتی والدین و تصمیم‌گیری منطقی وجود داشت. همچنین افرادی که در محیط خانوادگی مثبت رشد می‌کردند دارای سبک دل‌بستگی ایمن بودند.

رابطه‌ای که بین سبک‌های دل‌بستگی و سبک‌های تصمیم‌گیری در این تحقیق به دست آمد نتایج تحقیق حاضر را تأیید و تبیین می‌کند. برآیند این نتایج نشان دادند که سبک‌های دل‌بستگی بر روی سبک‌های تصمیم‌گیری تأثیرگذار هستند. این توضیحات مشخص می‌کند که تجارب کودکی اولیه ممکن است تأثیر معناداری بر روی ظرفیت این افراد در رشد سبک‌های دل‌بستگی ایمن و متعاقباً گرفتن تصمیمات منطقی در زندگی آینده‌شان داشته باشد. افرادی که از تصمیم‌های خود رضایت دارند ممکن است احساس بهتری از تمام جنبه‌های اجتماعی و زندگی داشته باشند و از زندگی خودشان لذت بیشتری ببرند.

در تحقیق حاضر سبک دل‌بستگی ایمن به‌عنوان پیش‌بینی کننده مثبت سبک تصمیم‌گیری عقلایی و پیش‌بینی کننده منفی سبک‌های تصمیم‌گیری شهودی آنی، اجتنابی و وابستگی بود؛ بنابراین جهت تبیین این یافته می‌توان از مفاهیم مدل کار درونی (مدل فعال‌ساز) در نظریه دل‌بستگی استفاده کرد. با در نظر گرفتن مفاهیم مدل کار خود و دیگران در نظریه بالبی می‌توان پایه‌هایی از سبک‌های دل‌بستگی مختلف برای موقعیت‌های تصمیم‌ساز به دست آورد. ازآنجاکه در سبک تصمیم‌گیری عقلایی فرد تصمیم‌گیرنده به شناسایی تمامی راهکارهای ممکن، ارزیابی نتایج هر راهکار و درنهایت انتخاب راهکار مطلوب می‌پردازد به‌نوعی نیازمند همکاری و مشارکت متقابل می‌باشد بنابراین به طور مثبت با سبک دل‌بستگی ایمن و افرادی که دارای اعتمادبه‌نفس بالایی هستند، رابطه دارد. افراد ایمن بر اساس نظریه بالبی دارای مدل کار مثبت نسبت به خود و همچنین مدل کار مثبت نسبت به دیگران هستند و در روابط احساس آرامش می‌کنند. آن‌ها معتقدند که دیگران هنگام نیاز برای پاسخ‌گویی به آن‌ها در دسترس هستند بنابراین به هنگام حل تعارض و گرفتن تصمیم سعی دارند که از سبک‌هایی برای حل مشکل استفاده کنند که همکاری دوجانبه را در بربگیرند که این ویژگی را در سبک تصمیم‌گیری عقلایی مشاهده می‌کنیم. در ادامه نتایج نشان داد که سبک دل‌بستگی نفی‌کننده به‌طور مثبت سبک‌های تصمیم‌گیری آنی، اجتنابی و شهودی و به‌طور منفی سبک‌های وابستگی و عقلایی را پیش‌بینی نمود. جهت تبیین این یافته پژوهش نیز چنین می‌توان بیان کرد که افراد نفی‌کننده بدون روابط عاطفی نزدیک با دیگران راحت‌اند و این بسیار برایشان مهم است که احساس استقلال و خودکفایی کنند و ترجیح می‌دهند نه آن‌ها به دیگران و نه دیگران به آن‌ها وابسته نباشند؛ بنابراین در حل مشکل از به‌کارگیری سبک‌های وابستگی و عقلایی اجتناب می‌کنند.

در تبیین این مسئله نیز می‌توان از نظریه‌ی دل‌بستگی بزرگ‌سالان استفاده کرد زوجین ناایمن نفی‌کننده دارای مدل کار مثبت نسبت به خود و مدل کار منفی نسبت به دیگران‌اند؛ بنابراین این افراد به‌طور دفاعی نظام دل‌بستگی‌شان را بی‌اثر می‌کنند و تمایلاتشان به تجربه‌ی اضطراب را که به‌طورمعمول به دنبال نیازهای دل‌بستگی ارضاء نشده می‌آید، کاهش دهند. افراد نفی‌کننده بدون روابط عاطفی نزدیک با دیگران راحت‌اند و این بسیار برایشان مهم است که احساس استقلال و خودکفایی کنند و ترجیح می‌دهند نه آن‌ها به دیگران و نه دیگران به آن‌ها وابسته نباشند؛ بنابراین این‌که افراد با دل‌بستگی نفی‌کننده از سبک تصمیم‌گیری آنی، اجتنابی و شهودی در حل مسائل و مشکلات خود استفاده کنند دور از انتظار نیست. یافته دیگر این تحقیق سبک دل‌بستگی ترسان پیش‌بینی کننده مثبت سبک‌های تصمیم‌گیری شهودی و منفی عقلایی بود.

در تبیین این نتیجه نیز می‌توان بیان کرد که افراد ترسان نیز بر اساس نظریه‌ی دل‌بستگی دارای مدل کار منفی نسبت به خود و دیگران می باشند بنابراین اعتمادبه‌نفس بسیار پایینی دارند و در تعاملات بیشتر از حل تعارض صرف‌نظر می‌کنند بنابراین می‌توان انتظار داشت که به خاطر اضطراب و اجتناب بالایی که دارند به هنگام تعارضات، هیچ‌گونه تلاشی جهت تسلط بر تعارض از خود بروز ندهند. نتیجه آخر تحقیق حاضر این بود که سبک دل‌بستگی دل‌مشغول تنها پیش‌بینی کننده مثبت تصمیم کیری شهودی می‌باشد. تبیین یافته آخر ازاین‌قرار است که بر اساس نظریه دل‌بستگی افراد دل‌مشغول دارای مدل کار منفی نسبت به خود و مدل کار مثبت نسبت به دیگران می‌باشند. این افراد آماده‌ی نشان دادن اضطراب شدید و سختگیری زیاد جهت کسب امنیت و آرامش هستند این اضطراب می‌تواند ناشی از رها شدن و یا ترک شدن توسط افراد مهم در زندگی آن‌ها باشد که با سرزنش، ترس، پرخاشگری کلامی و جسمی، فشار بر دیگران، احساس گناه و فقدان گفتگوی متقابل در تعاملات مشخص می‌شود؛ بنابراین این افراد به خاطر احساس ناخوشایندی که از خودشان دارند سعی می‌کنند در تعاملات آن را به نحو شهودی تصمیم‌گیری کنند تا حد امکان از میزان اضطراب خود بکاهند.

در پایان لازم است به این امر اشاره نمود که تحقیق حاضر همانند سایر پژوهش‌ها دارای محدودیت‌هایی است. ازجمله محدودیت‌های این پژوهش این است که با توجه به این‌که جمع‌آوری اطلاعات بر اساس ابزار خودگزارش‌دهی بناشده که این نوع فرایند جمع‌آوری داده ممکن است منشأ سوگیری تک‌بعدی در استفاده از روش‌ها قرار گیرد بنابراین می‌توان دریافت که تلاش‌های بیشتر روش‌شناسی جهت اندازه‌گیری سبک‌های دل‌بستگی و سبک‌های تصمیم‌گیری در مطالعات آینده لازم به نظر می‌رسد. نتایج این پژوهش را می‌توان در جلسات آموزشی پیش از ازدواج به‌منظور آگاه ساختن زوجین از عواقب ازدواج سبک‌های دل‌بستگی مخاطره‌آمیز و رابطه آن‌ها با سبک‌های تصمیم‌گیری در زندگی زناشویی استفاده کرد و همچنین تأثیر سبک‌های دل‌بستگی در به‌کارگیری سبک‌های تصمیم‌گیری مفید و مؤثر را به وزارت آموزش‌وپرورش و سایر سازمان‌ها و وزارتخانه‌ها خاطرنشان کرد تا اینکه آن وزارتخانه به‌عنوان متولی اصلی تعلیم و تربیت در مقاطع مختلف تحصیلی در این خصوص برنامه‌هایی تدارک ببینند.

تقدیر و تشکر

نویسندگان بر خود لازم می‌دانند که از مسئولان محترم سازمان بهزیستی و کلیه‌ی سالمندانی که ما را در انجام این پژوهش یاری رساندند تقدیر و قدردانی نمایند.

[Downloaded from cjhaa.mubabol.ac.ir on 2026-11-07]

[DOI: 10.22088/cjhaa.3.2.14]

Predicting the elderly couple's decision-making styles based on adult attachment styles in Qeshm City

R. Karami Boldaghi (MSc) [*1], S. Daryazadeh (MSc) [2]

1.Department of Counseling and Psychology, Faculty of Humanities, Hormozgan University, Bandar Abbas, Hormozgan, I.R.Iran
2.Faculty of Humanities, Islamic Azad University, Bandar Abbas Branch, Hormozgan, I.R.Iran

Caspian Journal of Health and Aging;3(2);Fall & Winter 2018- 2019; PP:14-23
Received: Dec 4th 2018, Revised: Jan 9th 2019, Accepted: Jan 22th 2019.

ABSTRACT

BACKGROUND AND OBJECTIVE: Attachment styles are the influential factors on individuals' decisions throughout life. Therefore, the aim of this study was to predict decision-making styles of elderly couples based on adult attachment styles in Qeshm city.

METHODS: In this descriptive and correlational study, the statistical population was 129 couples selected using available sampling in Qeshm and they responded to the questionnaires of attachment and decision-making styles. Data were analyzed using Pearson correlation coefficient and simultaneous regression.

FINDINGS: The safe attachment style was considered as a positive predictor of rational decision-making style (β=0.14, p=0.05) and negative predictor of intuitive (β=-0.26, p=0.001), immediate (β=-0.23, p=0.001), avoidance (β=0.23, p=0.001) and dependency (β=-0.26, p=0.001) styles. The dismissing attachment style predicted positively the immediate (β=0.22, p=0.001), avoidant (β=0.24, p=0.01) and intuitive (β=-0.30, p=0.001) styles, and negatively the rational (β=-0.12, p=0.05) and dependency (β=-0.24, p=0.001) styles. The fearful attachment style was positive and negative predictor of intuitive (β=0.31, p=0.001) and rational decision-making (β=-0.11, p=0.05) styles, respectively, and the preoccupied attachment style was the only positive predictor of intuitive style (β=0.14, p=0.05).

CONCLUSION: The results of this study showed that the attachment styles had a great influence on how elderly couples use decision-making styles. Therefore, it can be helpful for couples to apply a suitable decision-making style by identifying their attachment styles. The results of the current study can be used in educational sessions to inform about the marriage consequences of people with risky attachment styles and their impact on adverse decisions during marital life.

KEY WORDS: *Attachment styles, Decision-making styles, Elderly couples.*

Please cite this article as follows:

Karami Boldaghi R, Daryazadeh S. Predicting the elderly couple's decision-making styles based on adult attachment styles in Qeshm City. CJHAA.2019;3(2):14-23.

[*]Corresponding author: Rouhollah Karami Boldaghi (MSc)

Address: Department of Psychology, Faculty of Humanities, University of Bojnord, Bojnord, I.R.Iran.
Tel: +989132823863
E-mail: karamiboldaji@gmail.com

[Downloaded from cjhaa.mubabol.ac.ir on 2026-11-07]

[DOI: 10.22088/cjhaa.3.2.14]

References

1. Nasiri Z, Dadkhah A, Khodabakhshi Koulai A. Investigate and Comparsion Self-Esteem and Happiness Among Residential and Non-Residential Old People. sija. 2012;7(2):18-25. [In Persian]

2 .Blatt SJ. Polarities of experience: Relatedness and self-definition in personality development, psychopathology, and the therapeutic process. Washington, DC: American Psychological Association Press; 2008.

3 .Assche LV, Luyten P, Bruffaerts R, Persoons PH, Ven L, Vandenbulcke M. Attachment in old age: Theoretical assumptions, empirical findings and implications for clinical practice. Clin Psychol Rev. 2013;33(1):67-81.

4 .Kahrizi N. The effect of Yoga training on improving the reaction time, balance static and dynamic of sedentary among elderly men in Kermanshah. [PhD Thesis]. Kermanshah: University of Kermanshah; Faculty of Psychology. 2014.

5 .Puig J, Englund M. M, Simpson J A, Collins W A. Predicting adult physical iillness from infant attachment: A prospective longitudinal study. Health Psychol. 2013;32(4):409–17.

6 .Mikulincer M, Shaver P R, Pereg D. Attachment theory and affect regulation: The dynamics, development, and cognitive consequences of attachment-related strategies. Motiv Emot.2003;27(2):77-102.

7 .Papalia D E, Wendkos Olds S; Duskin Feldman R. A childs words: infancy through adolescence. New York: Mcg raw- Hill Publications;2008.

8 .Ainsworth M D S, Blehar M C, Waters E, Wall S. Patterns of attachment: A psychological study of the strange situation. Hillsdale NJ: Erlbaum;1978.

9 .Bartholomew K, Horowitz L M. Attachment styles among young adults: A test of a four category model. J Pers Soc Psychol. 1991;61(2):226-44.

10 .Feeny J, Noller P. Adult attachment. Thausand Oaks CA: Sage Publications;1996.

11 .Hazan C, Shaver P. Romantic love conceptualized as an attachment process. J Pers Soc Psychol. 1987;52:511-24.

12 .Corcoran N k, mallinckroodt B. adult attachment, self-efficacy, perspective taking and conflict resolation. J Couns Dev. 2000;78:473-48.

13 .Crittenden P M. Quality of attachment in the preschool years. Dev Psychopathol .1992;4(2):209-241.

14 .Kobak RR. Seery A. Attachment in late Adolescence: Working Models, Affect Regulation, and Representations of Self and Others. Child Dev. 1991;59:135-46.

15 .Karairmak O, N Oguz Duran. Gender differences in attachment styles regarding conflict hanling bihaviors among Turkish late adolescents. Int J Adv Counselling. 2008;30:220-34.

16 .Kirkpatrick L A, Davis KE. Attachment style. Gender, and relationship stability: A longitudinal analysis. J Pers Soc Psychol. 1994;66(3):502-12.

17 .Creasey G. Associations between working models of attachment and conflict management behavior in romantic couples. J Couns Psychol. 2002;49(3): 365-75.

18 .Creasey G, Kershow K, Boston A. conflict management with friend and romantic partners: The role of attachment and negative mood regulation expectation. J Youth Adolesc.1999;28(5):523-43.

19 .Pistole MC. Attachment in adult romantic relationships: Style of conflict resolution and relationship satisfaction. J Soc Pers Relatsh.1989;6(4): 505-10.

20 .Collins NL, Read SJ. Cognitive representations of attachment: the structure and function of working models in K Bartholemew & D. Perlman (Eds), Advances in personal relationships. London: Jessica Kingsley;1995.

21 .Mikulincer M, Nachson O. Attachment style and patterns of self disclosure. J pers and social psychology.1991;61(2):321-31.

22 .Wayment HA, Vierthaler J. Attachment style and bereavement reaction. Journal of loss & Trauma. 2002;7(2):129-49.

[Downloaded from cjhaa.mubabol.ac.ir on 2026-11-07]

[DOI: 10.22088/cjhaa.3.2.14]

23 .Mikulicer M, Erev I. Attachment style and patterns of self disclosure. J Pers Soc Psychol. 1991;30:273-91.

24 .Radeeki-Bush C, Farrell A, Bush J. Predicting jealousies responses: The influence of adult attachment and depression on threat appraisal. J Soc Pers Relatsh. 1993;10:569-88.

25 .Browne CJ, Shlosberg E. Attachment theory, ageing and dementia: A review of the literature. Aging Ment Health. 2006;10(2):134-42.

26 .Rezaei AM, Abdolahi M, Akbari Balootbangan A, Kheirkhahan N. Comparison of Attachment Styles in Elderly Living at Home and Hospice: A Case Study:Semnan. JGN. 2013;1(2):9-21. [In Persian]

27 .Shiloh S, Koren S, Zakay D. Individual differences in compensatory decision-making style and need for closure as correlates of subjective decision complexity and difficulty. Personality and Individual Differences. 2001;30(4):699-710.

28 .Weber EU , Johnson EJ. Mindful judgment and decision making. Annual Review of Psychology. New York: Columbia University; 2009.

29 .Mann L, Radford M, Burnett P, Ford S, Bond M, Leung K, et al. Cross-Elder differences in self-reported decision-making style and confidence. Int J Psychol.1998;33(5): 325-35.

30 .Saffarinia M, Akbari M. Prediction of risk taking behaviors in adolescents by locus of control and decision making. J Psychosoc Res. 2012; 2 (6): 62-76. [In Persian]

31 .Miller DC, Byrnes JP. Adolescents' decision making in social situations: A self-regulation perspective. J Appl Dev Psychol. 2001; 22 (3): 237-56.

32 .Hadizadeh Moghadam A, Tehrani M, Amin F. Study of the relationship between emotional intelligence and management decision making styles. World Appl Sci J. 2011;12 (7):1017-25. [In Persian]

33 .Deniz M. E. Investigation of the relation between decision-making self-esteem, decisionmaking styles and problem solving skills of university students. EJER. 2011;4(15):23-35.

34 .Karami boldaji R, Fallahchai S R, Zarei E, Sabetzade. M. Adult Attachment Dimensions as Predictors of Marital Conflict Resolution. Journal of Cognitive Sciences Research.2015;5(2):57-72. [In Persian]

35 .Amani R, Majzoobi MR. The predict of Identity Styles through Attachment Styles. CPAP. 2011;2(5):13-24. [In Persian]

36 .Haddadi Kuhsar A, Hassani J. Predicting High School Teachers' Emotional Intelligence Based on their Attachment Styles. QJFR. 2018;15(2):129-42. [In Persian]

37 .Hadizadeh Moghadam A. Tehrani M. Investigating the relationship between elderly couple decision-making styles in governmental organizations. Journal of Public Administration. 2008;(1):123-38. [In Persian]

38 .Arnaldo O. A Discussion Of Rational And Psychological Decision Making Theories And Models: The Search For a Cultural– Ethical Decision Making Model. EJBO. 2007;12 (2):12-13.

39 .Hablemitoglu S, Yildirim F. The relationship between perception of risk and decision making styles of Turkish university students: A descriptive study of individual differences. World Appl Sci J. 2008; 4 (2):214-24.

40 .Baiocco R, Laghi F, D'Alessio M. Decision-making style among adolescents: Relationship with sensation seeking and locus of control. J Adolescence. 2009; 32(4): 963-76.

41 .Parker Andrew M, Wandi Burine de Bruine, Baruch Fichhoff. Maximizers versus Satisficers: Decision–Making Styles, Competence and Outcomes.Judgment and Decision Making. 2007; 2(6),342-44.

42 .Thunholm P. "Decision–Making Style: habit, style or both?". Pers Individ Differ. 2004;36(5): 932-33.

43. Griffin D, Bartholomew K. Models of self and other: Fundamental dimensions underlying measures of adult attach¬ment. J Pers Soc Psychol. 1994;67(3): 430-45.

[Downloaded from cjhaa.mubabol.ac.ir on 2026-11-07]

[DOI: 10.22088/cjhaa.3.2.14]

44 .Zarei E, Karami Boldaji R, Heydari H, Hossein Khanzadeh A A, Baharloo G. Prediction of the Five-Factor Personality Traits of Students based on Adult Attachment Styles. Journal of Cognitive Sciences Research.2014;4(1):167-80. [In Persian]

45 .Cooper M L, Shaver P R, Collins N L. Attachment styles, emotion regulation, and adjustment in adolescence. J Pers Soc Psychol. 1998;74(5): 1380-97.

46 .Wells B G, Hansen N D. Lesbian shame: Its relationship to identity integration and attachment. J Homosex. 2003; 45(1): 93-110.

47. Brown J E, Mann L. The relationship between family structure and process variables and adoles cent decision making. J Adolesc. 1990;13(1): 25-37.

[Downloaded from cjhaa.mubabol.ac.ir on 2026-11-07]

[DOI: 10.22088/cjhaa.3.2.14]